

Srečnejši je ta, ki daje, nego uni, ki jemlje.

Sraga nedolžnosti se ne posuši, v nebesa spuhti.

Ponižnost je Bogú in ljudém ljuba.

Potrpljenje železne duri prebije.

Snaga je Bogú draga.

Mera in vaga v nebesa pomaga.

Rahla beseda zlobnosti utolaži.

Kdor tebe s kamenom, njega ti s kruhom.

Ljubezen je zakon nebes, črt zakon pekla.

Za pridnega za vsakim grmom kos kruha, pod vsakem kamenom krajcar.

Desetkrat obrni besedo na jeziku, predno jo izrečeš.

Kar ni mogoče preurediti, to je najboljše pozabiti.

Modri glavi eno oko dosti.

Višemu prijenjaj, nižemu prizanesi.

Na napačnosti, zmote in strasti človekove mahajo mnogi pregovori, na priliko:

Vsak na svoj mlin vodo navrača.

Strasti so verige, ktere imajo sebičnost za prvi klep.

Varuj se maček, ktere spredej ližejo, zadej pa praskajo.

Grbec tujo grbo vidi, svoje pa ne.

Letal visoko, padel globoko.

En krivičen vinar deset pravičnih sné.

Hči skopuhova je dostikrat žena požeruhova.

Pitni bratje v mladosti, siromaštva svatje v starosti.

Anahars je rekel, da trta trojni sad obrodi; pijanost, poželjivost, kës.

Lenuh sam sebi čas kraje.

Pametni se pri ognji ogreje, nespametni opeče.

V navadnem življenji se skazujejo prilike in pregovori kratkočasni in podučni. Včasih so pač nekoliko predrzni, mnogokrat celó zarobljeni, ker nikomur ne prizanesó.

Postave so kakor pajčevina: muhe drže, čmrle izpusté.

Enega listek skrije, družega dob ne zakrije.

Iz vsega se lahko razvidi, da so pregovori in prilike za mnogo rabo in zeló koristni. Podučujejo nas namreč, kako da se imamo vesti v življenji. Ne učé nas sicer temeljito in sestavno kakor kake bukve; pri-govarjajo nam pa večidel umevno in izvrstno kakor mnogoskušen, zvest prijatelj, kateri brez ovinkov koj pravo zadene in nam marsikaj pojasni, o čemur nam učeni in njih bukve nič ne vejo povedati.

Pa tudi z ozirom na zgodovino so pregovori zeló mikavni, včasih zeló potrebni v pravo spoznavanje značaja, šeg in izobraževanja narodov; kajti hranijo nam marsikak kal iz starodavnega življenja ljudi.

Sploh pa so prilike koristne, ker nam vadijo pamet in bistrijo um; nesrečnemu so, razun sv. pisma in božje besede, često najboljša tolažba, kajti poštene so skozi in skozi, in prijazne tudi prostemu možu.

Ko je Sančo Pansa — oni meh poln pregovorov — v 43. poglavji ravno vnovič iztresel cel bokal tacih rekov, raztogoti se celó Don Kišot ter zavpije: „Da bi te, prekleti Sančo! naj bi te s tvojimi prilikami vred vzelo šestdeset hudičev. Celo uro je že razkopavaš, ter me z vsako v srce pičiš; še na vislice te bodo spravile te vražje prilike“ „Za božji čas! — odgovarja Sančo — kaj pa vam je, gospod, da ste zarad te malenkosti tako razkačeni; koga pa kaj skrbi, če svoje blago zapravljam: saj nimam družega, niti zemljišča niti gnojišča, le priliko za priliko“.

Kdor prav veliko prilik zná, temu so skoraj to, kar je bogatinu velika zbirka bukev; veseli pa pametni pajdaši so mu na življenja potih, prijatelji, kateri mu zvesti ostanejo v sreči in nesreči, in ga nikdar ne zapusté, ne v šali ne v resnobi.

Se vé, da ni ravno vselej lahko, rabiti pregovore v besedi in pismu, duhovito in vspešno, o pravem času

in na pravem mestu; treba je, kakor Herder pravi, dobro razumeti njih duh in se prav zavesti njih lepote, po obsežku in po obliki.

Kedar prilika nepremišljena kakor iz jasnega v govor telebi, nikdar ni na pravem mestu. Abotna raba pregovorov, iz brezumne navade, je že marsikteremu veliko pokazila. Pripoveduje se, na pr., da kardinala Toska, sredi 16. stoletja, niso izvolili za papeža le zarad tega ne, ker je vedno na jeziku imel nektere lom-barške prilike, ktere so se ljudem grde zdele.

Veliko bi se dalo o tem še govoriti; tisuč in tisuč pregovorov in prilik imamo, marsikaj mičnega bi se lahko priložilo, posebno mikavno bi bilo, primeriti slovenske prilike z jednoznačnimi družih slovanskih narodov. Poskusite rojaci!

Slovansko slovstvo.

* Povest „Žalost in veselje“, ktero bode družba sv. Mohora letos izdala, bode obsegala 14 tiskanih pôl, 9 pôl je že natisnjenih. Ravnokar je romal v tiskarnico rokopis za 5. snopič „Življenja svetnikov“, ki bode kakor prejšnji z mnogimi lepimi podobami okinčan. Tudi podobe za 3. del „živali“, ki bode nas v izvrstni g. Erjavčevi pisavi seznanil s ticami, smo že dobili, in reči moremo, da so prav lične. „Besed.“

* Bunjevačke i Šokačke Novine. Pod tem naslovom počne še ta mesec, ako ne bode kake zapreke, izhajati v Kalači časnik pod gori imenovanim naslovom, kteremu bode vrednik prečastiti gosp. Ivan Antunović, kološki kanonik; cena mu bode 3 gold. na leto. Bunjevci in Šokci, živeči v Bački, so pravi Hrvati; al dozdej se nič ni storilo za njihovo narodno izobraženje; dobro došle tedaj „Bunjevačke i Šokačke Novine“.

Mnogovrstne novice.

* Rusija ima več zemlje, kakor vse druge države v Evropi. Ona ima 365 tisoč štirjaških milj. Vsa Evropa ima le 182 tisoč štirjaških milj. Od tega Rusija večino namreč blizo 100 tisoč štirj. milj. Rusija ima še zdaj dovolj neobdelane zemlje, in zato ima veliko prihodnost, ker v njej beračija posestnikov (proletariata) ni mogoča. Rusija še na svoji zemlji s časoma lahko pomnoži svoje stanovnike na 100 milijonov.

* V Moldavi in Valahiji je vlada ukazala, da se morajo vsi židovi (judje) iz teh dežel izseliti. V Avstriji imamo tega blaga toliko, da ne vemo kam ž njim.

* Iz Varaždina piše „Pučki Prijatelj“, da je te dni stopila iz ondašnjega uršulinskega samostana sestra Benedikta, rojena Slovenka, in to s papeževim dovoljenjem. — To je res, kakor „Pučk. Prij.“ piše, redka dogodba.

Našim novoêrcem na pamet.

V nazorih Silvija Pelika čitamo znamenja pravega rodoljuba. Med drugim pravi: „Psovati in grditi vero in pobožnost, in poleg ljubiti domovino, to se nikakor ne sklada. Kdor vero grdi in pobožnost zasmehuje, pa vendar kriči: „jaz sem domoljub!“ temu ne veruj; on ti je hinavec; on ti je najgrji državljan!“

Dopisi.

Iz Gradca. (Grozovita morivka malih otrók, Pauš po imenu) je bila pretekli teden pri tukajšnji deželni sodnji na 16 let obsojena, njen mož pa na 7 let. Ta

baba je posebno najdenece, to je, nezakonske otroke, ki se iz špitala dajejo na rejo po deželi, po 10 do 15 gld. na rejo jemala, najljubše so jej bili bolehní otročiči. Da jih je zavdala, dajala jim je maka, potem pa je mrtve s pomočjo svojega možá v vodo (reko Muro) metala. Dokazano je, da v 7 mesecih je tacih rejencev 27 pomorila in v vodo vrgla; koliko pa še družih otrok, katerih matere niso znane, to se ne vé. Neumno ljudstvo, katero navadno od otročiča, ki umrje, pravi: „bo pa en angelček več v nebesih“, in katero ni vedelo, zakaj tej hudičevi babi otroci tako radi mrjó, je morivko sploh imenovalo „Engelmacherin“ (to je, „ženo, ktera angelčke dela“.)

Iz Celovca — naznanjuje „Besed.“, da za Janežičevo ustanovitev se je dosihmal nabralo 446 gld. 23 kr. — Iz zapuščine Pflügelnove je c. kr. deželni predsednik učiteljskemu društvu izročil 400 gold.

Iz Liburnije 6. marca. —! — Hudi potresi so od pustnega pondeljka celih 8 dni pri nas razsajali. Najmočnejše potreslo je dvakrat zapored na pustni večer ob 9. uri, in to tako, da tudi najstarejši ljudje tako hudega potresa ne pomnijo. Vendar hvala Bogu! ni se nobena nesreča pripetila. Al — naznaniti moram z žalostnim srcem dragim bralcem „Novic“ strašni dogodjaj, kateri je po potresu na pustni večer siromaške prebivalce iz Klane, županije Kastavske, povse na beraško palico pripravil: „Od več ko sto hiš, ktere ima vas Klana skupaj, vsaka je kolikor toliko poškodovana, 39 hiš je pa tako razrušenih, da jih ni mogoče popraviti; prezidati se morajo vse prav od temelja. Strme pečine pod razvalinami starega nekdanjega grada lomile so se od silnega potresa do 60 centov težke, in valile z gromovitim šumom in ropotom na ravnino. Nedavno novo zidane cerkve počil je tudi notranji zid (kolona) tako, da ni več v njo varno hoditi, dokler se ne popravi. Največega straha pri ti katastrofi vžil je, vredna duša bolni, v postelji ležeči častiti plován gosp. Princ, ker njegovo stanovanje je tako razrušeno, da se skoz razpoke ozidja na vrt gledati more; prečastitemu gospodu pa padala je na njegova bolna prsa malta in grozni strah mu je bolezen še bolj pohujšal. Komisije so že došle iz Volovske in Trsta. Med drugimi gospodi, kateri so se komisije vdeležili, je tudi pl. g. Ciotti iz Kastve, kateri je nesrečnežem lepo pomoč v denarju podaril in jim obljubil, da jih hoče tudi v prihodnje s svojo dobrodarnostjo roko obilno podpirati. Bog ti stoterno povrni, mili narodnjak, ljubav Tvojo!

S Kranjske gore 2. marca. — Zopet nam je nemila smrt vzela iskrenega rodoljuba. Gosp. Andrej Robič, bivši inženir pri erdeljski železnici, v Peštu — v tuji deželi. Zgubo izvrstnega moža ne milujejo le prežalostna žena s hčerko, bratje, sestre in svaki ranjcega, temveč vsak, kdor je natančneje poznal ranjcega. Andrej Robič je luč svetá zagledal v Kranjski gori. Že z mladih nog je kazal svoj jasni um. Ko je v Ljubljani dovršil nižo gimnazijo s sijajnim vspehom, in je že takrat kazal posebno veselje in talent v računstvu, se je podal na tehniko v Gradec; po izvrstno dokončanih teh studijah je na Ogerskem kot tehnik in pozneje kot inženir služboval. Z dušo in telesom veren sin svoji domovini je vseskozi tudi na tuji zemlji marljivo prebiral slovenske časnike in knjige slovenske Matice in družbe sv. Mohora, katerim ud je bil. Kakor pa je ranjki vseskozi zvest sin bil svoji domovini, tako mu je tudi vera naših očetov sveto geslo bilo; on ni posnemal mračnjakov sedanje ère, katerih prva „liberalska“ stopinja je zasmehovanje, kar je Božjega; zato pa mu je počenjanje „Tagblattovo“ in enacih časnikov gnjusoba bila. Kakor je bilo mirno življenje ranjcega, ravno tako mirno je svoj zemeljski trudapolni tek končal 18. dne

preteklega meseca v 36. letu svoje starosti. Bodi vrlemu rodoljubu zemljica lahka! Jože Zanoškár.

Črnomelj 6. marca. V. — Častiti bralci „Novic“ bojo mislili, da je narodna naša čitalnica že zaspala, ker že dolgo o njej ni nič slišati bilo; al temu ni tako. Dvakrat v predpustu ste bili veselici, katerih se je vdeležilo mnogo gostov; sicer pa se ob nedeljah in praznikih udje z rodbinami najraje v čitalnici zbirajo, tam kramljajo in se kratkočasijo v zadovoljnost vsem. O svečnici nas je po opravljenih svojih pohodil visokocenjeni rodoljub gosp. Cegnar iz Trsta. Bog daj, da bi našemu kraju in vsi dolenski strani kmalu se odprla železnica; na vsako stran bi koristilo to našim krajem; vse drugačno življenje bi se gotovo počelo memo sedanjega, ko smo na vse strani zaprti.

Iz Notranjskega 20. febr. (O šolskih zadevah.) (Konec.) Morda se je pa učiteljem plača zboljšala? Tudi še ne. V marsikterem kraju ima učitelj komaj za vsakdanji živež; da bi pa kake potrebne bukve ali kak časopis mogel si omisliti, skoraj ni mogoče. S tako plačo ne more učitelj tudi pri najboljši volji veliko veselja imeti do šole; saj ima hlapec več plačila kakor marsikteri podučitelj. — Brali smo imenik ljudskih učiteljev na Kranjskem, iz kterega se razvidi, da je še veliko tacih, kateri še niso k učiteljskemu društvu pristopili. Učitelji stopite v to koristno društvo! Množina imponira na vsako stran, in čem več družbenikov, tem več pomočnikov za društvene namene. Potem bode pa tudi imenik cenejši — želeli bi ga k večjemu po 10 krajc.

Iz Senožeč 3. febr. (Poslano.) Gospod Nemčúr! Vaš „Eingesendet“ v „Laibacherici“ št. 46., kateri, Vašo zmožnost v pisavi daleč presegajoč, iz Vašega peresa ne izvira, kaže prav jasno ne samo to, da še ne veste, v katerem listu „Novic“ je beseda o Vas bila, temuč kaže tudi Vaš značaj preočito posebno taistim 4 nedomačim in 2 drugima domačima osebami, kateri so bili 6. svečana v Šuševi krčmi priča Vašega nesramnega izreka. Saj še tega niste v „Laibacherici“ obstali, kar domá sami trdite, da ste rekli. Da ste prošnjo, prav za prav pritožbo proti županu podpisali, to dobro vemo, in kaj bi je ne bili! saj je ta pritožba na Vašo „veranlassung“ na svet se rodila! Pa je to kaj čuda novega? Prav nič! — Da preradi obrekovalno blato osobito po narodnih ljudéh mečete, naj Vam povrh včerajšnjih „Novic“ še to-le v spričo služi: Zakaj ste 7. novembra 1869. leta pred zbranimi 113 tržani, katerim je zarad županovega obnašanja namestnik njegov predsedoval, očitno izrekli, da je bila županova razdelitva drv v „Curku“ goljufna? To svoje nesramno obdolževanje ste tudi pred c. k. lokalno komisijo 5. svečana t. l. ponovili. Prič je dovolj. Nesramnež predrzni! ali se upate to skazati?? — Zahvalite se, da je župan, kar mu more vsaka poštena duša pritrditi, prizanesljiv, sicer bi Vam na Vaše lažnjivo obrekovanje, katero ste Vi leta 1867. in 1868. proti njemu do deželnega odbora in c. kr. okrajnega glavarstva hudobno kolportirali, gotovo ne odjenjal. Kakošne rešitve ali odloke pa ste na vse Vaše pritožbe dobili, le predobro veste, da bilo so tako blatne za Vas, da si jih še na svitlo dati ne upate. Mar ste pozabili, kako ste preteklo jesen tukajšnjega gosp. župnika „nafajfali“, da je on vsem faranskim županom z lece očital zanikernost zarad šolskih drv, čeravno je bila ta zanikernost edino le Vaša? — Ali je to hvaležnost, da Vi hvalevrednega moža, kteremu ste posebno hvalo dolžni, obrekujete, da ima sè županom skrivno zvezo?! — Kaj ne to zato, ker je on, spoznavši Vaše ustmeno in pismeno kovarstvo pravično odbijal?! Ali morda „Schulkodex“ od Vas tirja, da ste s tržani zarad gozdnih in sploh soses-

skinih zadev v vednem prepiru? Ali morda tudi „Schul-kodex“ Vam ukazuje, da Vas morajo ljudje med učenjem, na vrata šolske sobe trkaje, večkrat na dan ven iz šolske sobe zaradi zakotnih pisarij klicati?! — To in še cela bisaga drugih reči so fakta, ktere, če Vam je drago svoj „offenen gerichtlichen Weg“ nastopiti, tudi do pičice spričamo, da Vam bodo lasje pokonci stali.

Iz Zagorja na Pivki 4. sušca. — at. — Pri nas čutimo ta teden slednji dan potres. Prvi bil je v podeljek 28. u. m. 20 minut čez poldne, drugi v torek zvečer ob 9. uri 5 minut, in čez 35 minut ravno za tem se je zemlja zopet nekoliko zazibala, isto noč se je pa potres proti 3. uri čez polnoči ravno tako ponovil; v sredo smo ga zopet dvakrat čutili, prvič proti 2. uri čez poldne, in drugič kmalu po 8. uri zvečer; preteklo noč zopet dvakrat, in sicer prvokrat proti polnoči, drugokrat pa okoli 2. ure po polnoči. Najmočnejši med temi potresi je bil prvi, ki je kaki 2 minuti (?) trajal, skoraj temu enak bil je tudi drugi; vsi drugi bili so si zelo enaki, le preteklo noč bil je prvi tudi precej močnejši. Tu in tam opazujemo tudi znamenja, ki nam jih je pustil potres; vendar pa brez posebne škode. Čutil se je vselej večidel od zahodne strani. — Naj pri tej priliki tudi še omenim, da se tukaj ljudstvo še jako živo spominja lanskega Pivškega tabora. Mnogokrat čujemo tedaj iz ust priprostega kmetiča o bivšem taboru pripovedovati, kako so ta ali oni gospod na taboru „pridigovali“ in kako resnične so bile besede, ki so jih govorili. Ni se tedaj čuditi, da bi nemškutarji preradi vse tabore v žlici vode potopili, in da jim žolc v možgane stopa, ko vidijo, da se narod na tisoče v tabore zbira in po postavi zagotovljene pravice zahtevaje kliče: ne vdajmo se nemčurski sili!

Iz Loža na Notranjskem. (Potresi.) Res nenavadno je za naše in ognjenih vulkanov zavarovane kraje, da se že ene mesece v tukajšnji okolici čutijo pogostoma potresi. Letošnjo zimo smo v naši dolini okoli 15krat čuli neko podzemeljsko bobnenje, ki je vselej s kratkim, toda krepkim stresom zemlje se končalo. To je pa le redko kdo opazil, kajti bilo je navadno ponoči in vsi ti potresi trajali so k večjemu le po 2 sekundi; le zadnje dni svečana in prve dni sušca je močni suvajoči potres razgrajati pričel. 27. svečana imeli smo dvakratni potres: prvič okoli 12. ure opoldne 8 sekund, in zvečer okoli 8. ure 5 sekund. 28. svečana zopet dvakrat: prvič med 12. in 1. uro opoldne 10 sekund, in zvečer zopet 5 sekund. 1. dan sušca opoldne se je čutilo večkratno, toda bolj lahno stresovanje; ravno ta večer (pustni večer), ko je vsaka družina pri dobri večerji in dobri kapljici veselo kramljaje čez navado posedela, se okoli četrta na deset zasliši bobnenje kakor prihajajočega voza, in v velik strah starih in mladih se zemlja grozovito potrese, okna in kozarci zarožljajo, stoli po sobah poskočijo, vrata se sama odpirajo, tu in tam pada kos mavte od stropa in opeka s streh. Ta silni stres je trpel okoli 15 sekund; 10 minut pozneje vrne se še v drugo, toda bolj lahno in le 5 sekund dolgo trpi; čez 10 minut pozneje vrne se še v tretje, zopet krepkeje, toda le 3 sekunde traja. 4. sušca ob tri četrta na dve ponoči se je zopet krepko potreslo, da so okna in vrata zadrgetala; trpelo je to 5 sekund. Nevarni so bili res vsi ti potresi za naše hribe z velikimi votlinami. Še bolj nevaren je pa potres, kedar se omenjenemu potresu še tako imenovani plavajoči potres pridruži, da obe združeni moči ob enem in istem času zemljo sem in tje, zdaj na levo zdaj na desno premetavate; velikokrat so le mali trenutki zadosti, da cele pokrajine zemlje v najstrašnejše pušave spremenijo. Na primer v Kalabriji leta 1783. Zemlja je na tisoč krajih razpokala in po eno in še več ur dolge, po

100 in še več čevljev globoka žrela pokazala. Deloma se vidijo še danes, deloma so se pa brž nazaj zatisnile in na tisoče ljudi pogoltnile. Srečen še je bil, kdor je toliko globoko padel, da ga je zemlja zagrnila, da je bil naglo oproščen zemeljskih muk. Omilovanja vredni so bili oni reveži, ki jih je za noge, druge za prsi in tretje za vrat vjelo; morali so brez vse pomoči v najstrašnejših mukah počasi žalosten konec storiti. Bilo je čez 200 vasí in mest posutih, 113 hribov podrtih in čez 100.000 ljudi pokončanih. Ravno pri tem potresu in v tem trenutku je bil en del Sicilije, in tudi Mesina pokončana. Tudi v Mesini je je na tisoč in tisoč ljudi pod razvalinami hiš svoj prezgodnji grob našlo. Še veliko drugih žalostnih izgledov vsled kratkih toda hudih potresov imamo, kakor v Limi, Lizabonu itd.; al pustimo na stran taka žalostna premišljevanja.

Iz Senčurja 2. sušca. R. — Tudi pri nas sinoči nekoliko čez 9. uro po naši uri čutili potres, ki je, kakor se nam je dozdevalo, od juga prizibal; vendar to Kurenta čisto nič ni oplašilo.

Iz Št. Vida. (Potreben dodatek „Novicam“ k dopisu: „Iz Št. Vida nad Ljubljano 27. sveč.“) Potrebno se nam zdi, k unemu dopisu pristaviti nekoliko besedi, da se hvalevrednim osebam zaslužena hvala javno priobči. Najpoprej gré posebna hvala gosp. M. Kraljiču, posestniku in oštirju, ki nam je, kakor pri prejšnjih besedah, tako tudi pri zadnji gostoljubno prav pripravne sobe svoje gostilnice odprl ter nam jih brezplačno za „besede“ prepustil. — V igri „Strup“ ste glavni osebi „Ljudmila“ in „Božidar“. Prvo je igrala Cilika Kraljičeva. Kakor je že pri poprejšnjih štirih besedah naše čitalnice z veliko pohvalo v manjših govorih izvrstno govorila, je pri tej poslednji, kakor „Ljudmila“ v večji nalogi, tako čutiljivo in krepko govorila in se ponašala, da bi gotovo vsakemu mestnemu teatru v čast bila. Ravno tako je igral izvrstno Fr. T.... kakor „Božidar“, da se sme očitno pohvaliti. Tudi Nežika Tisal kakor „Barbika“ in „Micika“ je tako čvrsto in karakteristično govorila, da je poslušalce v glasno pohvalo prisilila. Naše pevce je izuril naš vrli in pridni organist gosp. M. Brnik, da nam tudi naše cerkveno petje jako povzdigujejo. Toliko smo želeli dodati omenjenemu dopisu, da se vsakemu zaslužena hvala izreče. Pristavimo le še to, da so gostje pri odhodu na en glas prosili: Šentvičanje, večkrat, večkrat nam napravite tako vesel večer, kot je bil nocojšnji!

Iz Ljubljane. (Iz seje glavnega odbora družbe kmetijske) pod predsedništvom dr. pl. Wurzbacha, v katero je tudi prišel odbornik vitez Gutmansthal, omenimo važnejše obravnave: Sklenjeno je bilo po želji c. kr. deželne vlade kratek in lahko umeven poduk, kako ravnati z gozdnim in sadnim drevjem, ki ga je polomil letošnji sneg, sestaviti po spisih Bodensteina, Seitnerja in Dimica. — Vloga gosp. Žarka iz Krškega, da bi družba razdelila borovčega semena, je bila s predlogom viteza Gutmansthala, naj bi se premije vpeljale za pogozdovanje golih gozdov, v sporočilo izročena odseku za gozdno gospodarstvo. — Trgovec Kringel iz Vratislava bode kmalu poslal naročenih 30 vaganov rigajskega lanenega semena za 292 gold. 50 kr. Brž ko seme pride, se bode noročnikom to na znanje dalo. — Odbornik Schollmajer nasvetuje, naj se lastniki plemenskih bikov podučijo, da jih ne krmijo z lanenimi prešami in tropinami; predlog se sprejme in poduk se bode razglasil tudi po „Novicah“. — Prošnja gosp. kaplana Žana, naj bi se pri prihodnji delitvi plemenskih bikov ozir jemal na bohinjsko dolino, je bila v zapomnico vzeta. — Program, kako se uči v goriški svilorejni poskušalnici, ki ga je družbi poslalo ministerstvo kmetijstva, se razglasi po časnikih.

— Rokopis g. R. Dolenca, kako češplje umno sušiti, je bil dotičnemu odseku v pregled izročen; zaradi popotnega podučevanja o predivstvu že letos se bode ministerstvo prosilo subvencije. — Po dr. Costovem predlogu se bodo podružnice vprašale, kdaj naj letos v Novem mestu, Radoljci, Vel. Laščah, Kamniku in Razdrtem bodo delitev premij za govejo živino. — Po predlogu viteza Gutmansthala naj se osnuje program za prihodnji občni zbor meseca majnika; dr. Bleiweis pa nasvetuje, naj se sporočila podružnic zaradi razdelitve državne subvencije za vinstvo izroči v sporočilo dotičnemu odseku; oba predloga sta se sprejela. — Ministerstvo kmetijstva pošlje družbi kmalu modèle za umetno napravo senošet na ogled; kedar ti modeli iz Gradca pridejo v Ljubljano, se bode to brž naznanilo našim gospodarjem, da jih pridejo ogledat. — Finančni direktor pl. Posaner, kaplan Jan. Hladnik v Trnovem in Peter Prijatelj na Brdu so bili za ude družbe kmet. sprejeti.

— (Učiteljskim pripravnikom, učiteljem ljudskih šol in kmetiškim fantom na znanje.) Razglas c. k. deželnega predsednika za deželo kranjsko od 5. februarja t. l., ki zadeva čas za osemtedenske vojaške vaje rekrutov iz stanu učiteljev na ljudskih šolah, učiteljskih pripravnikov in lastnikov podedovanih (pojerbanih) kmetij na Kranjskem se glasi tako-le: Dogovorno s cesarsko general-komando odločujem tako-le: „Vojaške vaje skozi 8 tednov v §. 27. vojne postave omenjenih rekrutov v kronovini kranjski morajo praviloma biti v tem-le času: a) za učiteljske pripravnike ljudskih šol, potem za učitelje na ljudskih šolah sta odločena meseca avgust in september vsacega leta; b) za lastnike podedovanih kmetij čas od 15. aprila (malega travna) do 15. junija (rožnika) vsacega leta. — Ker v letih 1867. in 1868. stavljeni rekruti imenovanih vrst do zdaj še niso po vojaško izučeni, se bodo morali na Kranjskem podvreči osemtedenski izučbi v letu 1870. v času gori odločenem skupaj z rekruti, ki so se pri pravilni nabiri novincev leta 1869., mogoče tudi leta 1870. nabrali. — To očitno razglašam s tem pozivom, naj rekruti te vrste, ki se bodo v vojaško izučbo poklicali, že primeren čas pred tem časom svoja posebna opravila tako v red spravijo, da bodo mogli brez zadržka o pravem času pristopiti k vojaškim vajam.“

— Gosp. dr. Razlag, advokat in deželni odbornik, se je iz Brežic že preselil v Ljubljano. Pozdravljamo ga z radostnim klicem: dobro došel!

— Pričujoči mesec se zgodi mnogo prememb pri c. k. okrajnih glavarstvih; v Ljubljano za okolico ljubljansko pride pl. Schiwitzhofen iz Kamnika, na Krško grof Chorinski iz Črnomlja, v Črnomelj pride g. Tribuzzi, v Kamnik g. Klančič.

— Gosp. Fr. Levstik se je preselil na Dunaj, da — kakor „Laib.“ piše — sodeluje pri „Zvonu“ in bode na svitlo dajal satirični list „Blisk“.

Iz Ljubljane 6. marca.

V spomin rodoljubkinje slovenske.

Če sledeče vrstice v spomin blage gospé in izvrstne rodoljubkinje slovenske razglasim v javnem listu, izpolnujem prijateljsko dolžnost, in mislim, da v več bridko ranjenih src vlijem vsaj malo dobrodejnega tolažila.

Ženo, kateri v spomin posvečujem te vrstice, ljubili so vsi njeni, kot najljubeznjivejšo mater. — Poznate li človeka največ vrednost, in kaj mu najtežje je izpolnovati? Velí se: „zatajevati samega sebe, in živeti v duhu vseobsegajoče — vse

trpeče ljubezni“. Te kreposti imela je ranjka naša blaga žena in prelubeznjiva mati. Več let je bédela kraj postelje, v kateri je ležala bolna njena nadepolna hčerka; — o ljubezen materna, kako si ti iznajdljiva! — tako mislil sem si večkrat na tihem, gledaje voljno trpečo hčerko, in še več potrpežljivo trpečo mater. Vsegavedočemu le so znani goreči izdihljeji — nježna pazljivost, katero je imela ljuba mamika za ozdravljenje svoje hčerke. — Izgubila je angeljčka; — kdo bode jej dal moč in zmago nad obupom? — Našla ga je v zaupljivosti do Onega, kateri vlada nad zvezdnatimi svetovi.

Ni se še zacelila skeleča rana, katero je njenemu srcu zadela smrt hčerke ljubljenske, — glej novo trpljenje — novo trnje na potu njenega življenja! Zgubi svojega ljubeznjivega zakonskega tovarša, nepozabljivega rodoljuba Jožefa, in sopet stoji brez pomoči, — brez brambe, — brez podpore na svetu. Al srce, katero zna goreče ljubiti, zna tudi veliko trpeti! In res videli smo jo podvreči se naredbam Božje previdnosti z veliko odpovednostjo. Bridki udarci nezgode in nesreče so njenega duhá še bolj ojačili, dasi ravno rahlo truplo se je močno streslo pri vsakem novem zgubitku in je začenjalo hudo pešati. Smrt ljubljene sestre in občespoštovanega sopruga — brata našega Janeza — bili so novi udarci, — vse to prestatí v času malih let, kje sta junak in junakinja, da vse to strpita?

Edina tolažba še jej je ostala v posestvu edinega sinčeka in edine hčerke, — res tolažba neprecenljiva, al tudi skrb neizmerna — za mater vdovo — skrušeno na duhu, potrto na telesu. — Vendar tudi v tej okoliščini premagalo je vse ljubeče, dobrotljivo srce materino. Videla ju je poraščati v lepi nadi, z zadovoljnostjo, in gotovo sklenila je oči s polnim prepričanjem, da bosta se vrgla po blagem očetu in ljubeznjivi materi.

Mi smo gospó, kateri v prijazni spomin pišemo te vrstice, spoznali kot izvrstno ženo, kot ljubeznjivo premnogo skušano mater, kot nežno čutečo sestro, — al še drugi se jočejo na njenem hladnem grobu. In kdo so ti? — Oni, katerim je bila rajna milostiva dobrotnica v revah življenja, in teh je dosti po ljubljanskem mestu, posebno iz vrste učeče se mladeži. — Kako s težkim srcem boste brali Vi učenci Modric — oddaljeni od družbe, ktera jo je spremljala na poslednjem potu! — Ni vas samo velikokrat nasitila s hrano, ki je potrebna za pospeševanje telesnega življenja, napojila Vas je tudi z dušnim napitkom rodoljubja, — navdušenjem za blagor domovine. Domovina slovenska je v njej izgubila eno prvih domorodkin, ki ni le z besedo, temuč tudi djansko podpirala narodne naprave. V njeni hiši so se zbirali stari in mladi Slovenci vsakega stanu; nježnost njenega duha, kateri je le last ženskega spola, je znala očarati vsakega. Kot prijateljica lepih ved in umetnost je znala vzbujati duhove in povzdigovati domoljubna srca tako, da dolgo bodemo iskali v Ljubljani hiše, v kateri bomo našli gospó, ki je znala tako soglasno združevati kreposti in čednosti blage žene, ljubeznjive matere in izvrstne rodoljubkinje slovenske.

Gospé slovenske, bodi Vam izgled ta žlahna gospá! — Kako se imenuje? — Od žalosti streseno però le težko piše črke: *Ernestina Pleiweiso-va*.

Mile te vrstice iz Štajarskega od preblagega mojega prijatla Davorina, ki je ranjko mnogo let poznal in dobro tudi njene razmere, došle so mi z željo, da jih svakinji svoji v spomin izročim „Novicam“, ktere so jej od nekdanj priljubljene bile. Pristrčna Ti hvala, dragi Davorine! za ganljivo spomenico Tvojo tudi v imenu sina in hčerke preljubljene rajne, ki se srčno zahvaljujeta ob enem tudi za tako živo sočutje mnogo-

brojnih prijatlov, ki so 6. dan t. m. iz Benedek pripeljano truplo matere njune spremili na pokopališče. Naj v domači zemlji poleg svojih mirno počiva nepozabljiva rajna!

Dr. Jan. Bleiweis.

— (Konečna obravnava glasovite dogodbe na Jančem in Vevčah 23. maja u. l. o napadu nemških turnarjev) se je začela 3. dan t. m. Zatožen je Janez Anžur in 57 družnikov njegovih, in sicer 16 gruntnih posestnikov, 9 sinov gruntnih posestnikov, 8 rokodelcev, 17 hlapcev, ena dekla, en orglar, en kajžarsk sin in en fabrišk delavec. Javni tožnik je c. k. državni pravdnik dr. pl. Lehmann, sodniki so deželne sodnije svétnik Kozjek (predsednik), deželne sodnije svétnik pl. Raab in deželne sodnije adjunkt Božič. Kot zagovornike imenuje „Laib. Ztg.“ dr. pl. Wurzbacha, dr. Razlaga, dr. Rudolfa in dr. K. Ahačiča, pa dr. Razlag in dr. Wurzbach menda nista. Na pritožbo državnega pravdnistva in nekterih zatožencev je nadsodnija v Gradcu premenila tukajšnji zatožni sklep v to, da ni nikjer našla hudodelstva ropa, ampak le hudodelstvo javne sile. Veliko število zatoženih in 87 prič daje toliko gradivo konečni obravnavi, da že cel teden traja in bode še več dni trajala. Posebno „Laib. Ztg.“ popisuje to obravnavo tako obširno, kakor je popisovala ob svojem času „Sokolovo“ obravnavo, kajti takrat jej je srce veselja igralo, da je môgla dr. Costovo imé pogostoma imenovati, a zdaj imé dr. Bleiweisovo. Nek peklenšk hudobnež — gotovo iz nemškutarskega gnjezda — je vrgel med nektare kmete nesramno laž, da je dr. Bleiweis obljubil 50 gold. onemu, kdor nemškim turnarjem „fano“ vzame, in šla je ta laž od ust do ust, čeravno nobena živa duša ne vé, komu je dr. Bleiweis ali sam ali po katerem drugem to rekel. Skoval je nekdo celó to laž, ki je uni hudobiji na čelo pritisnila se kolosalno neumnost, da je dr. Bleiweis po svojem sinu kmetom poslal 50 gold.! Še drugi pa so hoteli pismo dr. Bleiweisa v rokah imeti, ki „vollmacht“ daje, da se turnarjem „fana“ vzame! Se ve, da tudi tacega in enacega pisma ni nikjer. Vsa peklenška laž bila je vržena med nektare ljudi le kot pošast, o kateri niso vedeli, odkod je prišla; zato se tudi nobena živa duša pri dr. Bleiweisu oglasila ni za onih izmišljenih 50 gold. Bili so res nekteri kmetje dva dni po Jančji dogodbi pri dr. Bleiweisu, pa ne zato, da bi bili „onih“ 50 gold. terjali od njega, ampak vprašali so le za svét (kakor ga v sto družih rečéh hodijo svéta prašat), kaj jim je storiti, da v vas ne dobijo vojaške posadke, s katero se jim je žugalo, ako se turnarska zastava ne povrne. Dr. Bleiweis jim je — kar bi vsak prijatelj našega naroda storil — resno na srce položil, naj si prizadenejo vzeto zastavo spraviti na dan in jo brž povrnti, da se rešijo zažugane vojaške posadke iz sledečih zadreg. — „Laibach.“ je to omenila, al pisatelj Jančeje dogodbe je za dobro spoznal še celó besedo „neumno“ po izreku nekega zatoženca v preočitni perfidiji zasukniti v „kitzlich“. Kdor je to bral, videl je brž, kam pes taco moli! Kako se je delalo na natolcevanje dr. Bleiweisovega imena, je vsak nepristransk bralec brž razvidel iz onega stavka „Laib.“ popisa, ki pravi: „Da k Jer. Juvanu je 22. maja na frančiškanskem mostu nek njemu neznan človek stopil in ga vprašal: od kod je? in potem mu je rekel, da je sin dr. Bleiweisa 50 gold. obljubil, če turnarjem vzmó zastavo. Po takem so tedaj ljubljanski vrage celó neznané kmete lovili po trgu, da bi jih na limanice 50 gold. vjeli, in pritaknili so sina dr. Bleiweisovega kakor tudi štacuno ranjcega Jožefa Bleiweisa — čegar imé še celó v grobu nima mirú! Nemškutarsko

gnjezdo vé, da dr. Jan. Bleiweis vživa veliko zaupanje po celi deželi; hajd! so jo skovali: temu imenu morremo podtakniti 50 gold. in šla bo nakana po svetu, kakor o praski na Ježici, ko so isti vrage raznesli, da dr. Bleiweis in dr. Costa po 2 gold. plačata, kdor klobuk turnarju vzame! — Kdor pozná rodoljubje dr. Jan. Bleiweisa, ki se ravno za blagor kmetiškega stanu že več kot 25 let trudi in dela, je brž na prvi hip sprevidel to hudobno nemškutarsko kovarstvo, da bi on kmete zapeljeval v tako nesrečo, ki je gotovo nasledek silovitega počenjanja! In kdor vé, da prav nič se on ne briga za turnarje, ki še muhe niso, da bi mogle njegovemu očitnemu delovanju za pravice naroda slovenskega kake overe staviti, mora pač pritrditi „Triglavovim“ besedam, ki je rekel, da dr. Bleiweis še 5 vinarjev ne potrosi za to, ali turnarji z bobnom in zastavo lazijo po hribih in dolinah ali ne.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Zbornica poslancev je vkljub javnemu mnenju vendar-le in z veliko večino sprejela nesrečno novo postavo o pridobitnem davku, to je, davku za zaslužek. Proti njej so glasovali le Slovenci, Poljaki in 13 Nemcev. Po pravici pravi „Reform“, da dr. Brestel je izvrsten finančni minister — za vlado, a ne za ljudstvo; vsako leto prinese Cislajtanijski dragoceno darilo predrugacenega davka. — Minister Giskra je zbornici poslancev izročil sporočilo o tem, kar so deželni zbori sklenili zaradi direktnih volitev poslancev v državni zbor. Al to vse so poslanci že pred vedeli! Dr. Giskra ne vé, kaj bi s temi volitvami počel; rad bi jih imel, da bi zadnji sled federalistični v deželnih ustavah zatrl; vendar si ne upa s predlogom na dan, ker se boji, da ne dobí 2 tretjini poslancev; zato tava sèm ter tje, in danes se sliši, da se stvar odloži.

— (Stan zemljiške razveze do letošnjega leta.) V vsem skupaj je dozdej rešenih 3090 oglasov ali provokacij z 121.050 pravicami, — ostane tedaj še rešiti 997 oglasov z 46.466 pravicami, med katerimi je pa okoli 400 oglasov z več kot 24.000 pravicami že v konečni obravnavi. — Odkupljenih ali z denarjem, z odstopom zemlje ali razdelitvijo zemljišč je dozdej v vsem skupaj bilo 19.169 drvarskih pravic, 51.443 pašniških pravic, 12.127 nasteljnih pravic, 552 gozdnopridelskih pravic, 9010 skupnih posestvenih in menjalnih pravic, skupaj tedaj 92.365 pravic; — samo poravnanih pravic je bilo 142 drvarskih, 9245 pašniških, 45 nasteljnih in 362 družih pravic, — skupaj tedaj 9794 pravic.

— Za učilne pomočke v pripravniških šolah se je po ministerskem ukazu tako-le odločilo: za spodnjo Avstrijsko 1500 gold., za zgornjo Avstrijsko 400 gold., za Solnograško 200 gold., za Tirolsko 1200 gold., za Vorarlberško 400 gold., za Štajarsko 800 gold., za Koroško 400 gold., za Kranjsko 400 gold., tako tudi za Trst, Istrijo, Gorico in Gradiško, povsod po 400 gold., za Dalmacijo 800 gold., za Česko 3500 gold., za Moravsko 1000 gold., za Bukovino 400 gold., za Galicijo 3000 gold.

Štajarsko. Za c. k. okrajnega glavarja v Celji je imenovan Schönwetter, dozdejni sodnijski adjunkt v Slovenogradcu. „Slov. Gosp.“ pravi, da je prišel do te časti po priporočbi poslanca Lohningerja in Kaisersfelda, ki sta ga ministrom samo zato priporočila, ker je strašen nasprotnik Slovencev, kot taki nam je že poznan iz Radgone, ker je pri sodnji raztrgal neko slovensko vlogo. V Celju bo tako ravnanje težko! Slovenci Savinske doline, držite se trdno postav!